

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/96/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7519201674
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:7519201674.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: G. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom N.. L. XX, R., zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, dieťa rodičov: matky Mgr. Z. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom N.. L. XX, R., právne zastúpenej JUDr. Vierou Cakovou, advokátkou, Advokátska kancelária Rázusova 6, Trnava a otca Q. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, právne zastúpeného advokátkou JUDr. Beátou Topolčaniovou, so sídlom Vojenská 3, Košice, za účasti Komisárky pre deti, Ing. N. R., PhD., MBA Odborárske námestie 3, Bratislava, o úpravu styku otca s maloletou, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 4. októbra 2019, č.k. 14P/24/2019-64, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie v jeho výroku I. mení tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v trvaní do právoplatného skončenia konania vo veci samej, nasledujúceho znenia:

Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou G. každý párný týždeň v roku v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod., z toho:

- každý prvý párný víkend v mesiaci je otec oprávnený s maloletou stráviť v mieste jeho bydliska, kam ju na vlastné náklady prepraví z bydliska matky a matka si maloletú po skončení styku v určenej hodine prevezme v mieste bydliska otca a na vlastné náklady ju prepraví domov,

- každý druhý párný víkend v mesiaci je otec oprávnený s maloletou stráviť v mieste bydliska maloletej a jeho bezprostrednom okolí (t.j. v meste R., resp. do 10 km od mesta R.) tak, že si maloletú v určenom čase prevezme z bydliska matky a maloletú po skončení styku v určenej hodine matke odovzdá a to na jeho vlastné náklady.

II. Vo výroku II. odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Uznesením, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie v trvaní do právoplatného skončenia konania vo veci samej a to tak, že výrokom I. oprávnil otca stretávať sa s maloletou G. každý párný týždeň v roku v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletú na stretnutie s otcom riadne pripraviť a odovzdať v určený deň a hodinu v mieste svojho bydliska a otec je povinný maloletú v určený deň a hodinu vrátiť matke v mieste jej bydliska. Výrokom II. uložil matke povinnosť otca informovať raz mesačne emailom na adresu K.@O. o podstatných udalostiach v živote dieťaťa, o jeho školských výsledkoch a zdravotnom stave.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovení § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 332 ods. 1, § 333 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), § 360 ods. 1 a 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), § 28 ods. 1 a 2, § 36 ods. 1 Zákona o rodine, vecne súd dôvodil, že otec dieťaťa sa návrhom vo veci samej domáha úpravy stretávania s maloletou, keďže maloletá bola po rozvode manželstva zverená do osobnej starostlivosti

matky, jeho styk s dieťaťom nebol súdom určený a matka dieťaťa, ktorá býva s maloletou v Trnave, otcovi v ich stretávaní bráni, pričom vzhľadom na vzdialenosť bydliska maloletej od bydliska otca je ich stretávanie komplikované. Po začatí konania otec zmenil návrh a žiada o zmenu výchovného prostredia dieťaťa, buď jej zverením do osobnej starostlivosti otca alternatívne zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Súčasťou zmeneného návrhu bol aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým otec žiadal upraviť jeho styk s maloletou G. v rozsahu každého párneho týždňa v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod., počas jarných prázdnin v Trnavskom kraji každý páry rok od 1. dňa prázdnin od 11.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 16.00 hod., počas Veľkonočných sviatkov každý nepárny rok v čase od štvrtka od 11.00 hod. do Veľkonočného pondelka do 16.00 hod., počas letných prázdnin každý rok v čase od 01.07. od 11.00 hod. do 15.07. do 16.00 hod. a od 01.08. od 11.00 hod. do 15.08. do 16.00 hod., počas jesenných prázdnin každý páry rok od prvého dňa prázdnin od 11.00 hod. do posledného dňa prázdnin do 16.00, počas zimných prázdnin každý páry rok od 23.12. od 11.00 hod. do 29.12. do 16.00 hod. a každý nepárny rok od 30.12. od 11.00 hod. do 05.01. nasl. roku do 16.00 hod. s tým, že matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať ju v určenom čase pred Motorestom Halier - Tomášovce, kde ju od otca v určenom čase po skončení styku prevezme. Zároveň žiadal zaviazat' matku raz mesačne otca informovať emailom o podstatných udalostiach v živote dieťaťa, o jeho školských výsledkoch a zdravotnom stave. Svoj návrh odôvodnil tým, že matka maloletej sa snaží eliminovať ich stretnutia s cieľom úplne ho vylúčiť zo života dcéry. Prísľub, že mu umožní sa s ňou pravidelne stretávať, dodržiavala približne 3 mesiace po rozvode manželstva, odvtedy prebiehali stretnutia sporadicky, aj to na základe otcovho neustáleho naliehania alebo nežiaducich osobných návštev v mieste ich bydliska. Táto situácia je pre otca absolútne neprijateľná a citovo i psychicky neúnosná, dieťa je pod vplyvom matky a jej manžela, ktorí pracujú na tom, aby si dieťa od otca odvyklo a prerušilo s ním všetky kontakty. Maloletá je pod značným psychickým tlakom, čo vedie k ohrozeniu psychického zdravia dieťaťa. Otec má za to, že konaním matky došlo k porušeniu jeho rodičovských práv do takej miery, ktorá opodstatňuje nevyhnutnosť potreby dočasnej úpravy pomerov v otázke styku maloletej s otcom, nakoľko v súčasnosti nejestvuje iný zákonný spôsob, ako udržať osobný kontakt s maloletou a dosiahnuť pravidelné stretávanie do doby konečného rozhodnutia súdu v tejto veci. Súd prvej inštancie zohľadnil ako prvoradý záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilita výchovného prostredia, a pri rozhodovaní vychádzal iba zo skutočností, ktoré považoval za osvedčené. Po oboznámení sa s obsahom návrhu súd dospel k záveru, že je v záujme maloletej dočasne upraviť jej styk s otcom a to do času právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rodičia maloletej spolu nežijú, komunikácia medzi nimi je zlá, vzťahy konfliktné, maloletá je v osobnej starostlivosti matky, styk otca s maloletou nebol dohodou rodičov ani súdom určený a otec sa s maloletou stretáva málo, nakoľko mu je v styku s maloletou podľa jeho slov matkou maloletej bránené. Zároveň matka maloletej s ním odmieta komunikovať, preto dohoda nie je možná. S prihliadnutím na pomerne nízky vek maloletej (7 rokov) a zároveň s prihliadnutím na skutočnosť, že u detí takéhoto veku, je práve toto obdobie tým rozhodujúcim časom na vytváranie pevných väzieb ku svojim rodičom, tak dôležitých pre zdravý psychický vývin dieťaťa, mal súd za to, že je v záujme dieťaťa, aby styk otca s ním bol upravený, preto návrhu otca čiastočne vyhovel a upravil styk otca s maloletou v nevyhnutnom rozsahu potrebnom na to, aby sa citové a rodinné puto do právoplatného skončenia veci medzi nimi neprerušilo, pričom vzal do úvahy vek dieťaťa. Zároveň súd uložil matke povinnosť raz mesačne otca emailom informovať o maloletej, nakoľko podľa jeho vyjadrenia matka toto jeho právo porušuje, s otcom nekomunikuje, nezdvíha telefón, neodpisuje na správy a otec nemá inú možnosť ako sa svojho práva domôcť.

3. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá dôvodila tým, že súd prvej inštancie rozhodol arbitrárne a bez riadneho preskúmania aktuálneho skutkového stavu, keď pravdepodobne nevzal do úvahy bydlisko otca, ktoré sa nachádza v E. - okolie. Jeho rozhodnutie má za následok, že maloletá je povinná absolvovať každý druhý týždeň cestu v trvaní viac ako 9 hodín (tam a späť), na vzdialenosť viac ako 800 kilometrov a podľa názoru matky je takéto rozhodnutie v objektívnom rozpore s potrebami a vývojovými predpokladmi maloletej, ktorá je vo veku 7 rokov. Cesta by bola pre ňu fyzicky únavná a tiež aj psychicky zaťažujúca a ohrozila by aj prípravu do školy. Argumentácia otca je subjektívna, bez dôkazov, otec svojimi tvrdeniami účelovo zavádza, nijakým spôsobom nie je preukázané bránenie matky stretávaniu otca s maloletou. Matka od ukončenia spoluzitia s otcom maloletej nijakým spôsobom nebráni v kontaktovaní dcéry s otcom a aktuálny stav komunikácie a styku otca s maloletou je len výsledkom absolútne neprispôsobivého správania sa otca voči maloletej od rozvodu. Matka popiera, že by maloletá bola pod negatívnym vplyvom matky a jej manžela, maloletá má 7 rokov a má reálny a nikým neovplyvnený pohľad na udalosti vo svojom živote. Je pravdou,

že otca nevyhľadáva, keďže svojím správaním zásadným spôsobom zasahuje do riadneho chodu a rodinného šťastia matky a maloletej s jej novou rodinou. V ďalšom matka opísala chronológiu stretnutí maloletej s otcom od októbra 2017 do septembra 2019, z ktorej vyplýva, že spočiatku sa každý druhý víkend stretávala s otcom, trávila u otca priebežne aj vianočné sviatky, niekedy matka vozila maloletú k nemu do E., inokedy ju chodil navštevovať do R., neskôr maloletá nechcela ísť do E., vadili jej synovia otcovej priateľky, na naliehanie otca však išla. Inokedy zase keď mala ísť do E., sťažovala sa na kľče v bruchu (február 2019). V roku 2019 leto strávila maloletá u otca od 1.7. do 15.7. a po návrate matke povedala, že už k nemu nechce ísť. Začiatkom septembra otec prišiel bez ohlásenia a maloletá išla do školy v prvý deň pod veľkým stresom. Maloletá odmieta s otcom cestovať do E. počas školského roka, súhlasí, aby sa prípadne po postupnom obnovení vzájomného vzťahu stretala s otcom v mieste aktuálneho bydlisko, pričom dôkazom takéhoto rozhodnutia maloletej sú viaceré konzistentné vyjadrenia a to vyjadrenie triednej učiteľky, ktoré matka prikladá, rovnako vyjadrenie riaditeľky základnej školy, vyjadrenie vychovávateľky, správa psychológa aj zápisnica z úradu práce. Matka je pripravená s otcom sa vždy riadne dohodnúť na stretávaní s maloletou, avšak za predpokladu, že stretávania sa z uvedených objektívnych dôvodov budú realizovať v R. a nebude mu musieť uhrádzať náklady, ktoré si od nej bezdôvodne nárokoval. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je dostatočne a zákonne podložené, je tiež nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov aj pre nezrozumiteľnosť. Navrhla, aby odvolací súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

4. Po začatí odvolacieho konania bol súdu doručený návrh komisárky pre deti Ing. N. R., PhD., MBA, na pribratie do súdneho konania podľa ust. § 12 ods. 2 CMP, nakoľko Úrad komisára pre deti eviduje podnet vo veci maloletej G., z ktorého má komisárka za to, že jej účasť v konaní je potrebná z dôvodu ochrany práv dieťaťa a hájenia jeho najlepšieho záujmu. Na základe uvedeného podania Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 13.11.2019 pribral do konania Úrad komisára pre deti v Bratislave na ochranu práv maloletej. Komisárka podala následne písomné vyjadrenie k odvolaniu matky, v ktorom uviedla, že na základe doterajších informácií, ktoré sú obsahom spisovej dokumentácie (pozostávajúcej najmä z dokumentácie zaslanej príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a okresným súdom), sa úrad komisára stotožňuje s argumentáciou matky, ktorá poukazuje na nevhodnosť nariadeného neodkladného opatrenia v prípade cestovania maloletej do miesta bydliska otca. Komisárka uviedla, že je na zvážení, či je nevyhnutné zaťažiť maloletú takýmto spôsobom, keď výkon rodičovských práv a povinností zo strany otca je možné realizovať aj v mieste trvalého bydliska maloletej. Otec si musí uvedomiť, že maloletá nie je vec, ktorú si môže v určenú hodinu prevziať a vrátiť, ale v prvom rade jeho dcéra, ktorej ako otec musí vytvoriť vhodné podmienky na zdravý fyzický a psychický vývoj, pričom podrobenie G. takémuto pravidelnému cestovaniu určite neprospeje vývoju vzťahu medzi dcérou a otcom. Otec by mal hľadať riešenia ako byť s dcérou iným spôsobom, pričom priestor na dlhší pobyt G. s otcom sa naskytuje v čase prázdnin alebo predĺžených víkendov. Ak otec svojím prístupom k potrebám a prianiam maloletej zmari jej očakávania, postupom času sa dieťaťu odčudzí a sám spôsobí, že maloletá ho bude odmietať. Na druhej strane matka ako preferenčný rodič, s ktorým G. trávi najviac času a zdieľa aj jej názory, by mala aktívne podporovať maloletú pri stretávaní s otcom. Ak by tak pôsobila, pravdepodobne by otec nepodal návrh na úpravu práv a povinností k maloletej vrátane návrhu na neodkladné opatrenie. Aj matka by mala pochopiť, že maloletá nie je vec, ktorú raz za čas má odovzdať otcovi, aby naplnila nejaké úradné rozhodnutie, ale je to dcéra, ktorá nemá s otcom rozvrátený vzťah a je jej úlohou podporovať dcéru v styku s otcom, pričom z doteraz prístupnej dokumentácie nie je zrejmé, že by sa otec nejakým spôsobom vo vzťahu k dcére diskvalifikoval ako rodič, teda nie je žiadny dôvod na obmedzovanie ich kontaktov.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že spisovú dokumentáciu maloletej eviduje od 06.09.2019, kedy mu bola doručená žiadosť otca o prešetrenie pomerov v rodine z dôvodu jeho obavy o zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej v podmienkach, ktoré jej vytvára matka s manželom s tým, že matka s ním nekomunikuje, odopiera mu kontakt s dcérou, nepodáva mu informácie o maloletej, ignoruje jeho správy a telefonáty. Z prešetrenia pomerov v domácnosti matky v R. v septembri 2019 vyplýva, že v domácnosti, kde býva maloletá s matkou, jej manželom a ich spoločným synom mal. R., nar. XX.X.XXXX, má maloletá vytvorené vhodné podmienky pre zdravý vývoj. Dňa 01.10.2019 sa na oddelenie SPODaSK dostavila predvolaná matka s maloletou za účelom vykonania pohovoru o skutočnostiach uvádzaných otcom. Matka uviedla, že stretávanie prebiehalo asi po dobu jedného roka podľa dohody rodičov uzatvorenej na neustály nátlak otca a so sústavnými ústupkami zo strany matky, situácia sa zmenila na jeseň 2018, kedy G. začala odmietať chodiť k otcovi, uviedla, že sa jej otec dostatočne nevenuje, čas trávi prevažne so svojou partnerkou (často mení partnerky), prípadne

s jej dieťaťom a maloletej tiež prekáža, že počas telefonovania s otcom otec matku očierňuje. Matka poprela, že by bránila otcovi kontakt s dcérou, práve naopak, ona bola vždy tá, ktorá dieťa motivovala a vozila ho k otcovi na jej vlastné náklady, je si vedomá, že otec má právo na svoju dcéru a dcéra na otca, ale pokiaľ otec nezmení svoj prístup, nie je ochotná maloletú nútiť a presvedčať, aby sa s ním stretala alebo komunikovala, pokiaľ sa nerozhodne sama. Maloletá bola vypočutá bez prítomnosti matky, vypovedala dobrovoľne, nesúhlasila však so sprístupnením obsahu inej osobe než sudcovi a matke. Dňa 03.10.2019 sa otec informoval o výsledkoch šetrenia jeho žiadosti, bol o výsledkoch prešetrenia pomerov v domácnosti podrobne informovaný, tiež bol informovaný o tom, že maloletej sa darí v škole a bol aj oboznámený s výpoveďou matky, na čo sa otec smial a tvrdil, že jej vyjadrenia nie sú pravdivé, a tiež poukazoval na výšku finančných prostriedkov, ktoré musel vynakladať, keď chodil za maloletou do R.. Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že s ohľadom na zachovanie identity maloletej a jej rodinné väzby na otcovu rodinu, považoval opätovne za potrebné dopytať matku i maloletú, aby sa vyjadrili k možnosti stretávania maloletej so starými rodičmi a inými príbuznými zo strany otca a dohodli si stretnutie na 09.10.2019, aj otec sa skontaktoval telefonicky s úradom a prejavil stretnúť sa na úrade spolu s matkou za účelom dosiahnutia dohody ohľadom maloletej G., matka však o toto neprejavila záujem. Matka i maloletá boli dňa 9.10.2019 na úrade vypočuté, kedy matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že nesúhlasí s nariadeným neodkladným opatrením, pretože maloletá nechce k otcovi ísť, navrhovala by na začiatok jej stretávanie s otcom v R. maximálne na jednu noc v mesiaci. Pokiaľ ide o stretávanie otca s dcérou v E., matka by súhlasila s tým výlučne v domácnosti starej matky zo strany otca B. K. a to z toho dôvodu, že otec dieťaťa má vo svojej domácnosti vždy inú partnerku s deťmi, čo maloletá odmieta. Maloletá v pohovore (bez prítomnosti matky) uviedla svoju predstavu o stretávaní s otcom tak, že chce naďalej, aby chodil za ňou do R. asi jedenkrát za mesiac na dva dni, ktoré by spolu strávili v R., do E. moc nechce ísť, pretože tá cesta je ďaleká, prichádza domov unavená a počas cesty sa otec rozpráva cez mikrofón so svojou kamarátkou, čo G. prekáža, pretože sa rozprávajú o tom, ako príde k nemu zase domov a maloletej prekáža, že tam zase prídu iné ženy... Napokon kolízny opatrovník uviedol, že v nasledujúcich dňoch sa rodičia pokúšali uzavrieť dohodu, dostavili sa obaja na úrad práce dňa 18.10.2019, kde riešili všetky možnosti stretávania otca s maloletou, avšak dodnes nedospeli k žiadnej dohode a zhodli sa na tom, že bude musieť rozhodnúť súd. Kolízny opatrovník vzhľadom k uvedenému odporučil súdu, aby pri rozhodovaní o odvolaní matky zohľadnil a rešpektoval názor maloletej.

6. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na to, že argumentácia matky je nedôvodná, otec plne rešpektuje potreby a záujmy maloletej, aby ju neprimerane nezaťažoval nedorozumeniami rodičov, avšak v danej situácii nemal inú možnosť, ako vec riešiť návrhom na autoritatívne rozhodnutie súdu. Prvoradým záujmom otca je, aby dcéra vyrastala v harmonickom prostredí a mala zachovaný pozitívny vzťah k obom rodičom, aj on chce byť súčasťou jej života, podieľať sa na jej výchove, vidieť ako vyrastá, a napreduje vo všetkých oblastiach života, byť jej nablízku, keď to bude potrebovať. S týmto úmyslom bol ochotný presťahovať sa do R., avšak matka maloletej aj tento návrh odmietla. Je pritom namieste pýtať sa, či matka mala na zreteli najlepší záujem dieťaťa, ak svojvoľne, bez akéhokoľvek upozornenia otca sa odsťahovala s maloletou takmer na opačný koniec Slovenska, aby bola vytrhnutá z domáceho prostredia a odsťahovaná do neznámeho prostredia, kde bola nútená budovať si nové vzťahy, sociálne väzby a zvykať na nové rodinné zázemie, ktorá skutočnosť mala na dieťa v jej veku, podľa názoru otca, negatívny vplyv. Matka nerešpektovala citové rozpoloženie maloletej, väzbu na prirodzené domáce prostredie v ktorom vyrastala, na otca, na starú matku z otcovej strany a ostatných členov širšej rodiny, hoci všetky tieto faktory ovplyvňujú psychický vývoj maloletej. Je preto neprijateľné, aby bolo právo otca obmedzované na sporadické krátke stretnutia len z dôvodu, že jej novým bydliskom je vzdialenejšie miesto, ktoré navyše bolo rozhodnutím voľby iba matky. Súd prvej inštancie preto správne vyhodnotil danú situáciu a styk dočasne upravil tak, ako to urobil napadnutým uznesením. K vyjadreniu Úradu komisára pre deti otec uviedol, že vhodné nastavenie pravidelnosti a časových intervalov stretnutí otca s maloletou musí vychádzať predovšetkým z faktu, že dieťa má právo na zachovanie vzťahu nielen s oboma rodičmi ale aj ostatnými členmi rodiny, akým je napr. stará matka zo strany otca žijúca v E., s ktorou má maloletá vybudovaný dobrý citový vzťah a aj udržiavanie tohto vzťahu prispieva k zdravému vývinu maloletej. Tieto väzby nesmú byť popretfhané a obmedzované sporadickými stretnutiami počas sviatkov či prázdnin. Súd pritom neskúmal a nehodnotil svojvoľné rozhodnutie matky o odsťahovaní sa s dieťaťom 400 kilometrov od pôvodného bydliska a vytvoreného stabilného prostredia dieťaťa, kedy súhlas na odsťahovanie dieťaťa matka nemala a ani nepožiadala súd o jeho udelenie, pričom práve túto skutočnosť treba vziať do úvahy pri hodnotení a rozhodovaní o intervaloch stretnutia otca s dieťaťom. Vystáva otázka, na základe akého kritéria sa vyhodnocuje konanie matky a konanie otca, z akého dôvodu je matka tou osobou, ktorá jednostranne rozhodne, kde

bude dieťa žiť a do akej miery bude na tomto živote participovať aj otec dieťaťa. Je neprijateľné, aby za takýchto okolností, pokiaľ sa otec domáha, aby bol naďalej súčasťou života maloletej, jeho konanie je vyhodnotené ako zásah do zdravého vývinu dieťaťa. Otec tiež uviedol, že od nariadenia neodkladného opatrenia trávi s maloletou každý druhý víkend, čas trávia veľmi príjemne, dieťa je spokojné, nejaví žiadne známky nespokojnosti či výhrad a otec si svoj život zariadil tak, aby bol s ňou vždy, ako to bude možné. Tráviť každé stretnutie s maloletou v mieste jej nového bydliska, je pre otca takmer likvidačné, vzhľadom na náklady na dopravu E. - R. a späť, i náklady na prenocovanie oboch, na ich stravu a aktivity, ktoré v priebehu víkendu absolvujú, keď náklady na jeden víkend predstavujú pre otca 150 až 160 eur, čiže dva víkendy v mesiaci je cca 320 eur a jeho príjem cca 1.100 eur mesačne, pričom vážne zdravotné problémy mu nedovoľujú zarábať nad rámec hlavného pracovného pomeru. Aj cesta za maloletou dvakrát do mesiaca je preto pre neho fyzicky i psychicky veľmi náročná, nakoľko dlhšie sedenie mu spôsobuje bolesti. Argumenty uvádzané matkou sú zavádzajúce a tendenčne orientované. Je pravdou, že spočiatku otcovi prisľúbila, že mu maloletú bude vozíť do E., avšak po čase ju to začalo obťažovať, nakoľko cesty boli finančne náročné, ako sama uviedla a navrhla, aby každý z rodičov absolvoval polovicu cesty a tak si dieťa odovzdali, čo sa tiež stalo niekoľkokrát, avšak ani tento spôsob jej neskôr nevyhovoval a preto umožnila otcovi sýkať sa s maloletou, ak po ňu bude chodiť do R.. Pokiaľ si matka zariadila život inak, musí znášať aj následky svojho rozhodnutia a z morálneho hľadiska otec nevidí dôvod, aby náklady, ktoré vznikajú jemu pri cestovaní a odovzdávaní dieťaťa, hradil výlučne sám. Matka v čase nadviazania novej známosti už mala dieťa, malo byť preto jej prioritou prispôbiť svoj budúci život potrebám dieťaťa a nepreferovať svoje osobné záujmy nad záujem dieťaťa (mohla napr. zväziť dočasné zotrvanie s novým partnerom v mieste vtedajšieho bydliska). Cieľom každej úpravy práv k maloletému dieťaťu má byť dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi záujmami dieťaťa a rodiča a pri dosiahnutí takejto rovnováhy musí byť venovaná osobitná dôležitosť najlepšiemu záujmu dieťaťa (nález ÚS SR 333/2016). O tom, že dieťa je u otca spokojné a vyrovnané svedčia aj spoločné fotografie, ktoré otec v prílohe predložil súdu.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. d/ CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné avšak iba čiastočne.

8. Podľa § 28 ods. 1 písm. a) a § 28 ods. 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

10. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

11. Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

12. Vyššie citované ustanovenia Zákona o rodine predstavujú hmotnoprávny podklad rozhodovania súdov o úprave výkonu rodičovských práv a povinností rodičov maloletých detí, ktorí spolu nežijú, a ustanovenia § 324 a nasl. CSP v spojení s § 360 a nasl. CMP predstavujú podklad procesnoprávny vtedy, ak to vyžaduje úprava pomerov účastníkov konania pred začatím konania, alebo počas konania ale skôr ako súd rozhodne vo veci samej, prípadne aj po skončení konania vo veci samej. Nedostatok dohody rodičov o podmienkach výkonu ktoréhokoľvek z práv a povinností týkajúcich sa maloletého dieťaťa, môže byť dôvodom pre úpravu príslušnej otázky súdom, v prípade potreby i formou neodkladného opatrenia a to dokonca aj bez návrhu zo strany účastníka (§ 23 ods. 2 CMP v spojení s § 360 ods. 1 CMP).

13. Vychádzajúc zo skutkových okolností prípadu a vyššie citovaných ustanovení zákona dospel aj odvolací súd k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v danom prípade splnené boli. Z obsahu spisu v preskúmvanej veci vyplýva, že rodičia maloletej sú rozvedení, maloletá bola súdnym rozhodnutím v roku 2017 zverená do osobnej starostlivosti matky, otcovi bolo určené výživné na dieťa, ale styk otca s maloletou (po dohode rodičov) upravený nebol. Z dokazovania vyplýva, že matka sa krátko po rozvode odsťahovala aj s maloletou z E. do R. a založila si novú rodinu. Spočiatku maloletú otcovi vozila do E. podľa jej príslubu, postupne prestala a umožnila otcovi stýkať sa s maloletou, avšak iba ak bol ochotný po ňu chodiť, až napokon aj brávanie maloletej k otcovi začalo matke prekážať a odmietala ho. Vzhľadom k vzniknutej situácii, keďže rodičia maloletej nie sú schopní uzavrieť v tejto otázke dohodu, zahájil otec na súde konanie o úpravu jeho styku s maloletou (resp. po dodatočnej úprave petitu konanie o zmenu výchovného prostredia maloletej), ktoré v súčasnosti prebieha na Okresnom súde Trnava. Zároveň, aby zamedzil postupnému odcudzovaniu maloletej od otca v dôsledku ich nedostatočných kontaktov, požiadal o nariadenie neodkladného opatrenia o úprave jeho stretávania s maloletou do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, a súd ho napadnutým uznesením oprávnil stýkať sa s maloletou každý párný týždeň v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. tak, že si maloletú bude preberať aj odovzdávať v mieste bydliska matky a zároveň uložil matke povinnosť podávať otcovi raz mesačne emailom informácie o maloletej.

14. Predmetom tohto odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v celom rozsahu v súlade s ustanovením § 65 CMP, v zmysle ktorého odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu, kam toto konanie bezpochyby patrí.

15. Odvolací súd preto preskúmal celé napadnuté rozhodnutie, berúc do úvahy aj nové skutkové tvrdenia a dôkazy predložené účastníkmi po vydaní odvolaním napadnutého rozhodnutia (§ 63 CMP) a dospel k záveru, že je tu namieste tak úprava stretávania otca s maloletou formou neodkladného opatrenia, ako aj uloženie matke informačnej povinnosti ohľadom maloletej. Pokiaľ ide o rozhodnutie v časti povinnosti matky pravidelne podávať otcovi o dcére informácie, treba uviesť, že nakoľko nebolo odvolacej argumentácie, s ktorou by bolo treba sa osobitne vysporiadať, preto odvolací súd, považujúc takéto rozhodnutie za správne, výrok II. napadnutého uznesenia podľa § 387 ods. 2 CSP potvrdil.

16. Aj v otázke úpravy styku otca s maloletou považoval odvolací súd úpravu za nevyhnutnú, vzhľadom na výsledky doterajšieho dokazovania však dospel k záveru o potrebe do istej miery modifikovať model styku upravený súdom prvej inštancie. Vychádzal jednak z obsahu návrhu otca a ním doložených dôkazov, ako aj z obsahu podaní ostatných účastníkov konania a nimi doložených dôkazov v priebehu odvolacieho konania.

17. V odvolacom konaní matka namietala, že súd nezohľadnil vzdialenosť bydliska otca od bydliska maloletej, v dôsledku čoho je maloletá povinná absolvovať každý druhý týždeň cestu v trvaní viac ako 9 hodín (tam a späť), na vzdialenosť viac ako 800 kilometrov, čo je pre ňu fyzicky a psychicky zaťažujúce. K tomuto argumentu odvolací súd predovšetkým uvádza, že zohľadniť vzdialenosť bydliska maloletej od bydliska otca mala v prvom rade matka, ktorá sa rozhodla vysťahovať maloletú z E. do R., napriek tomu, že si musela byť vedomá práva maloletej na pravidelný a rovnocenný styk dieťaťa s otcom, ako tým rodičom, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti, a ktorého možnosť podieľať sa na osobnej starostlivosti a výchovne vplývať na formovanie osobnosti svojho dieťaťa prichádza do úvahy prakticky iba v čase styku s maloletou, eventuálne počas ich kontaktov inou formou - elektronickou poštou, skypom, telefonicky a pod., ktorá forma, ako bolo osvedčené v tomto konaní, rovnako v danom prípade nefunguje. Odvolací súd sa nemohol stotožniť s názorom matky, že by tu

nebola osvedčená potreba nariadenia neodkladného opatrenia, alebo že by nariadené neodkladné opatrenie bolo v objektívnom rozpore s potrebami maloletej, práve naopak. V danej situácii je práve neodkladné opatrenie jediným spoľahlivým riešením, ktoré zabezpečí pravidelný styk otca s maloletou v nevyhnutnom rozsahu, ktorý je potrebný aspoň na zachovanie doterajších vzťahov medzi nimi dovtedy, kým súd nerozhodne vo veci samej.

18. Matka navrhuje, aby styk prebiehal iba v R., kam otec môže za maloletou jazdiť. K tomuto modelu sa prikláňa aj Komisárka pre deti, ktorá je toho názoru, že otec by mal hľadať riešenia ako byť s dcérou iným spôsobom, než voziť ju domov, musí vytvoriť vhodné podmienky na zdravý fyzický a psychický vývoj maloletej, pričom podrobenie G. takémuto pravidelnému cestovaniu podľa názoru komisárky neprospeje vývoju vzťahu medzi dcérou a otcom. Aj kolízny opatrovník navrhol odvolaciemu súdu, aby zohľadnil a rešpektoval názor maloletej. Odvolací súd vzal samozrejme tieto názory pri rozhodovaní do úvahy, rovnako ako považoval za potrebné prihliadnúť aj na vyjadrenia a postoje maloletej G. a vzal napokon do úvahy aj všetky ďalšie okolnosti, ktoré vyšli zatiaľ v konaní najavo, a dospel k záveru o potrebe čiastočne korigovať odvolaním napadnuté rozhodnutie tak, aby nastavil model stretávania čo najviac zodpovedajúci záujmom maloletej, ako aj záujmom ostatných účastníkov konania a zároveň rešpektoval aj ostatné princípy, na ktorých spočíva Civilný mimosporový poriadok. Zhodne so súdom prvej inštancie dospel odvolací súd k záveru o potrebe upraviť ich stretávania aspoň počas dvoch víkendov v mesiaci, avšak pri súčasnom ponechaní úpravy styku s dochádzaním maloletej do E. k otcovi iba raz mesačne, čo je pre účely neodkladného opatrenia postačujúce, pretože sa jedná o úpravu pomerov v nevyhnutnom rozsahu.

19. Matka spolu s odvolaním predložila listinné dôkazy, ktorými preukazuje, že maloletá nechce cestovať k otcovi.

20. Jedná sa o správu psychológa Základnej školy s materskou školou v R., K. X, R., z ktorej vyplýva, že maloletá je žiačkou druhého ročníka, ešte v októbri 2018 s ňou psychologička nadviazala kontakt, ide o dieťa spoločenské a komunikatívne, jej vzťah k biologickému otcovi nie je zvnútorňovaný, vníma ho ako otca, avšak nepridružila ho do kruhu primárnej rodiny. Nemá pocit stability stáleho miesta v otcovom živote, v jej doterajšom živote v ňom pravdepodobne pozitívne príliš nefiguroval. Podľa slov maloletej väčšinu času, ktorý mala stráviť s otcom, strávila sama alebo s otcovou mamou. Z vyjadrenia základnej školy vyplýva, že maloletá sa včlenila do kolektívu bez ťažkostí, dosahuje výborné výsledky. Niekoľkokrát sa sťažovala triednej učiteľke, že nechce ísť na víkend za otcom do E.. Keď mala ísť za otcom, bola veľmi tichá, zadumaná a pravidelne ju bolelo bruško. V tieto dni prichádzala do školy so slovami „dnes je pre mňa hrozný deň, musím ísť do E., celý víkend budem mať pokazený“. Keď prišiel otec prvýkrát pozrieť maloletú do školy, priviedla ho pani riaditeľka školy a keď ho maloletá uvidela, ustupovala dozadu a až po chvíli k nemu pristúpila. Z vyjadrenia vychovávateľky ŠKD vyplýva, že maloletá od začiatku minulého školského roka navštevuje aj školskú družinu, je nekonfliktná, obľúbená, vždy sa teší domov na maminu a malého bračeka, len v piatok je nervózna a nesvoja, bojí sa, aby ju nečakal otec.

21. Zo zápisnice spísanej na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava dňa 9.10.2019 vyplýva, že v uvedený deň sa na tamjšie oddelenie SPODaSK dostavila na základe predchádzajúceho dohovoru matka, spolu s maloletou, pričom matka uviedla, že nesúhlasí s nariadeným neodkladným opatrením, pretože maloletá nechce k otcovi ísť. Uviedla, že by navrhovala na začiatok jej stretávanie s otcom v R. maximálne na jednu noc v mesiaci. Pokiaľ ide o stretávanie sa otca s maloletou v E., matka by súhlasila s týmto výlučne v domácnosti starej matky zo strany otca B. K. a to z toho dôvodu, že otec dieťaťa má vo svojej domácnosti vždy inú partnerku s deťmi, čo maloletá odmieta. Matke bolo oznámené, že otec prejavil záujem o spoločné stretnutie na pôde ÚPSVaR Trnava, tá však spoločné stretnutie s ním odmietla, podľa nej takýto návrh prišiel neskoro a nič nevyrieši a tiež z dôvodu, že otec dieťaťa neustále osočuje matku v sms správach. Následne bola na úrade vypočutá so súhlasom matky maloletá G., bez matkinej prítomnosti. Pri tomto pohovore maloletá G., na otázku ako si predstavuje stretávanie s tatom uviedla, že chce naďalej, aby chodil za ňou do R. asi jedenkrát za mesiac na dva dni, ktoré by spolu strávili v R., do E. moc nechce ísť, pretože tá cesta je ďaleká, prichádza domov unavená a počas cesty sa otec rozpráva cez mikrofón so svojou kamarátkou, čo G. prekáža, pretože sa rozprávajú o tom, ako príde k nemu zase domov a maloletej prekáža, že tam zase prídu iné ženy. Na otázku, o aké ženy ide, maloletá uviedla, že keď chodila k otcovi na víkendové pobyty, bola tam jedenkrát žena s dvomi chlapcami (8 a 5 ročnými), on sa bavil prevažne s nimi a maloletej sa nevenoval. Asi pred rokom mal frajerku, ktorá mala dieťa také staré ako maloletá, dievčatá sa hádali. Otec jej povedal, že G. izba je

jej izba, nakoniec ju otec presvedčil, že je to G. izba a G. aj v nej spala, ale mala tam kufor a zaberala miesto v jej skrini, čo maloletej prekážalo. Na otázku, či by chcela tráviť čas s tatinom v domácnosti babky v E., maloletá uviedla, že áno, ale bez tatina, pretože on si stále s niekým dopisuje.

22. Odvolací súd vyhodnotil uvedené dôkazy a vyjadrenia účastníkov konania a mal za to, že maloletá síce vie vyjadriť svoj názor na stretávanie s otcom a prezentovať svoje predstavy o tejto otázke, avšak nedokáže ešte posúdiť význam a prínos jej pravidelného styku s otcom a jeho rodinou, a iba ťažko by z pozície svojho veku dokázala zvážiť všetky ostatné dôležité aspekty, ktoré s úpravou jej styku s otcom súvisia.

23. Isteže cestovanie z R. do E. predstavuje určitý diskomfort pre maloletú (a to nielen pre ňu), zároveň si však treba zodpovedať otázku, ktorý záujem dieťaťa je tu prevažujúci: či pohodlie domova bez nutnosti absolvovania únavného cestovania avšak za cenu postupného odcudzenia sa otcovi, v osobe ktorého má maloletá milujúceho rodiča, ktorý má eminentný záujem v maximálnej miere participovať na jej výchove a osobnostnom rozvoji a byť svojmu dieťaťu celoživotnou oporou, alebo či má prevážiť záujem na zachovaní a rozvíjaní pevných citových väzieb s takýmto rodičom a jeho širšou rodinou hoci aj za cenu pravidelného cestovania maloletej do E.. Odvolací súd mal v tejto otázke jasno, a bezpochyby považuje za prioritný záujem maloletej na zachovaní a upevňovaní vzťahov otca s dcérou, aj keď k dosiahnutiu tohto cieľa vedie cesta, ktorá nie je komfortná ani pre dieťa ani pre otca, ktorá jediná však zaisťuje jeho naplnenie. Je totiž celkom zrejmé, že kvalita stretávania a trávenia spoločných chvíľ v rodinnom zázemí otca, v prostredí, ktoré maloletá dôverne pozná, pretože tam sama žila, a v kruhu príbuzných, ku ktorým má silné citové väzby a ktorí ju úprimne milujú bude celkom iná ako v situácii, kedy je otec nútený hľadať si pre seba a pre maloletú ubytovanie a program v R., v cudzom meste, v neosobnom prostredí, kde nemá žiadne zázemie. Je tiež nepravdepodobné, že by otec dokázal z dlhodobého hľadiska podstupovať takéto pravidelné cesty s víkendovým prespávaním s maloletou na hoteloch, pričom niet ani objektívneho dôvodu, pre ktorý by bolo možné od otca toto spravodlivo požadovať a to nielen z dôvodu vysokých nákladov s tým spojených.

24. Aj vyslovené želania a predstavy maloletého dieťaťa vo veku maloletej G., a to akokoľvek rozumovo vyspelého (ak by sme aj opomenuli možnosť, že názor dieťaťa býva spravidla do značnej miery ovplyvnený názorom preferovaného rodiča, v tomto prípade matky) je totiž potrebné aplikovať pri rozhodovaní s istou dávkou opatrnosti a nie je možné ich bez ďalšieho považovať za jediný návod ako pri úprave pomerov rodiča s dieťaťom postupovať. Dieťa totiž nedokáže vidieť širšie súvislosti a dôsledky prípadných chybných rozhodnutí súdu, ku ktorým by takýmto postupom mohlo dôjsť, a ktoré by v konečnom dôsledku veľmi negatívne mohli zasiahnuť do jeho zdravého vývoja a do práv dieťaťa i rodiča, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti.

25. V danom prípade matka v odvolaní nepredložila žiadne také argumenty alebo dôkazy, ktoré by boli spôsobilé prehodnotiť význam a prínos pravidelného styku maloletej s otcom aspoň počas dvoch víkendov v mesiaci, a ktoré by boli spôsobilé spochybniť skutočnosť osvedčujúcu potrebu neodkladnej úpravy styku otca s maloletou. Z vykonaného skráteného dokazovania možno uzavrieť, že otec doposiaľ náležite zastal úlohu otca, voči maloletej sa nijakým závažným spôsobom ako rodič nediskvalifikoval a výsledky dokazovania odôvodňujú prijatie záveru, že vzťahy medzi otcom a dcérou sú na veľmi dobrej úrovni. Z dokazovania rovnako nevyplynul žiadny závažný dôvod, pre ktorý by maloletá nemohla k otcovi cestovať. Maloletej v cestovaní nebránia žiadne zdravotné problémy ani iné vážne problémy (okrem nechuti k cestovaniu a akceptovaniu prítomnosti partnerky otca, prípadne jej detí), otca má rada a rovnako s jeho širšou rodinou má veľmi dobré vzťahy. Maloletej cestovanie k otcovi nemá reálne ako ublížiť, s výnimkou diskomfortu a zvýšenej únavy (ktorá je aj na strane otca maloletej), avšak benefity v podobe trávenia plnohodnotných víkendov v známom prostredí s otcom a jeho rodinou ďaleko prevyšujú vyššie uvádzané nedostatky sprevádzajúce tento model stretávania.

26. Vedený týmito úvahami, odvolací súd, sledujúc najlepší záujem maloletej, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenil v časti úpravy styku podľa ust. § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, pričom čiastočne prihliadol na výhrady maloletej voči dlhému cestovaniu a preto rozsah a podmienky tohto stretávania v udržateľnej miere zmenil a umožnil maloletej tráviť jeden víkend s otcom v blízkosti jej domova a iba jeden víkend v domácom prostredí otca. Zároveň považoval odvolací súd za potrebné zohľadniť aj argumentáciu otca vo vzťahu k nepochybnéj finančnej i fyzickej záťaži, ktorá je spojená s nutnosťou cestovať medzi E. a R. a (keďže ide o nenávrhové konanie) uložil matke dieťaťa povinnosť po dobu trvania neodkladného opatrenia aspoň čiastočne sa podieľať na týchto povinnostiach

majúc za to, že by bolo v rozpore so základnými princípmi spravodlivosti, pokiaľ by súd neprihliadol na tú okolnosť prípadu, že matka si musela byť vedomá následkov spojených s jej rozhodnutím presťahovať sa s dieťaťom bez súhlasu otca s maloletou 400 km od jeho bydliska, a pokiaľ by poskytol takémuto protiprávnemu konaniu matky ochranu a zaťažil iba otca znášaním všetkých negatívnych dôsledkov tohto jej konania.

27. Záverom aj odvolací súd pripomína, že predbežne upravený styk otca s maloletou zabezpečuje legitímny cieľ a to ochranu zdravého vývoja dieťaťa a umožní tak aspoň čiastočné výchovné pôsobenie otca na maloletú dovedy, kým súd po vykonaní náležitých a úplných dokazovaní nerozhodne o návrhu otca v konaní vo veci samej.

28. O trovách konania odvolací súd nerozhodoval, keďže toto patrí až konečnému rozhodnutiu (§ 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP).

29. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák.č. 233/1995 Z.z., alebo ak ide o rozhodnutie o starostlivosti o maloletého, styk s maloletým alebo inú ako peňažnú povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa štvrtej časti CMP.